

Pismo to wychodzi codziennie oprócz niedziel i świąt uroczystych w drukarni Stanisława Gieszkowskiego.

Zaliczenie na trzy miesiące złotych dziesięć miesięcznie złotych cztery, numer pojedynczy groszy dziesięć.

GAZETA KRAKOWSKA.

OBSERWACYE METEOROLOGICZNE.

Dzień godzina	Bar. do 0° R. w miar. paryz.	Stop. ciepła podł. Reau.	Psycho- metr	Wiatr		Stan Atmosfery	Zjawiska napowietrzne i różn. uwag.
9	27 ^m 4 ^m	828 $\frac{+}{-}$ 9 ^a	0 4.	0 1.	Zachodni	slaby	Chmury
2	5.	572 $\frac{+}{-}$ 13.	6 3.	47			Pogoda z Chmurami
10	6.	480 $\frac{+}{-}$ 7.	6 3.	50			Mgła

Wiadomości zagraniczne.

— Petersburg 25 Września. —

Gazety Petersburskie ogłosiły traktat handlowy, zawarty na dniu 30 kwietnia r. b. pomiędzy Rosyją a Portą Otomańską. Podpisali go w imieniu swoich monarchów, ze strony Rosyi: rzecz. radca Stanu Titow, poseł nadzwyczajny i minister pełnomocny N. Cesarza Wszech Rosyi przy Porcie Otomańskiej; a ze strony Turcyi, Mostafa Reszyd Pasza, minister spraw zagranicznych Turcyi i Muszyr państwa, i Mehmed Tabir Bey, Kehaya sultanki maiki i dyrektor mennicy. Skutkiem takowego traktatu, dawne traktaty potwierdzone i poddanym, oraz okrętom rosyjskim prawa, przywileje i inne dogodności mocarstwu najlepiej faworyzowanemu, już przyznane lub nadal przyznać się mające, zapewnionemi zostały.

Donoszą z Tyflisu Przez cały prawie miesiąc sierpień pogoda u nas była ciągle dżdżyła z grzmotami, a ostatnie dni nawet zimne. Na miejscach wzniesionych, otaczających Tyflis, wieśniacy nie mogą przystąpić ani do zbioru zboża, ani siana. Na nizinach zaś szarańcza spustoszyła pola i zima pod względem gospodarskim będzie ciężka.

— Stutgard 23 Września. —

Od samego rana ludność stolicy Stutgardu, wynosząca przeszło 100,000 osób, zaległa pięć wielkich ulic i przyległe im place, w celu widzenia uroczystego wjazdu J. K. W. Xięcia następcy tronu łącznie z dostojną jego małżonką, J. C. W. Wielką Xiężną Olgą. Siedm tysięcy wojska rozstawiono szpalerem przez ulice do zamku, a każdy zdrowy mieszkaniec stolicy miał udział w uroczystym przyjęciu dostojnej pary. Najpiękniejszą pogodą sprzyjała rzeczonoj uroczystości. Wystrzały z dział zawiadomiły mieszkańców o wjeździe. Dostojna para przybyła z zamku Rosenstein, przez łuk tryumfalny, wzniesiony przy końcu ulicy Nekary. Orszak postę-

pował następującym porządkiem: oddział gwardyi, dwóch koniuszych konno, siedm czterokonnnych karet z królewskimi dworzanami, tudzież znowu oddział gwardyi, koniuszy konno, dwie karety, w których znajdowały się córki króla i margrabiny Badeńskiej (siostry monarchy), 60 obywateli miejskich konno w barwach wirtemberskich, oddział gwardyi miejskiej, 2 urzędników stajennych konno i sześciokonna kareta, zaprzężona siwemi końmi, w której królowa jechała ze swoją dostojną synową. Przy karecie jechało dwóch koniuszych. Za powozem zaś następowali konno: król, xąż następca tronu i J. C. W. Wielki Xiążę Konstanty, łącznie z orszakiem. Gwardya obywatelska i królewska wjazd ten uroczysty zamykała. Przy łuku tryumfalnym, oczekiwali jenerałowie na dostojną parę, a na galeriach zajęły miejsce władze duchowne i cywilne. Burmistrz pądzdrowił przysłała monarchinię mową, a lud zgromadzony łącznie ze swoim naczelnikiem wydał trzykrotne okrzyki »niech żyje!« Tu dopiero odezwały się działa i zabrzmiał śpiew towarzysstwa Harmonia. J. C. W. Xiężna następczyni dziękowała za to przyjęcie miłym uśmiechem, a jej małżonek, serdecznemi słowami, które wzbudziły największy zapal. Król także zadowolony tak serdecznem przyjęciem swych dzieci, kłaniał się na wszystkie strony i z uśmiechem dziękował. Orszak przeszło godzinę przebywał miasto, nim sięgnął do zamku. Na drodze zatrzymał się chwilę, dla odebrania podarunków jesiennych, które hoże dziewice, w koszach, napełnionych owocami i gronami winem, J. C. W. następczyni tronu złożyły.

— Paryż 25 Września. —

La Presse donosi, że xiążę Montpensier z powodu swych zaślubin prosił króla o udzielenie politycznej amnestyi, i minister spraw wewnętrznych miał właśnie królowi przedłożyć postanowienie w tej mierze.

Parowa fregata *Descartes*, należąca do eskadry xięcia Joinville, przybyła dnia 21 b. m.

do Tulonu. Opuściła eskadrę dnia 19 w Spezzia. W tymże dniu żagłę Joinville odpłynął na parowym okręcie *Pluto* do Livorno i chciał kilka miejsc w Toskanii odwiedzić.

List z Tulonu pod dniem 21 donosi, że wszelkie przeszkody zachodzące w wymianie jeńców u Abdelkadera, usunięte zostały, i wydano właśnie rozkazy zabrania z Francji pewnej liczby jeńców arabskich, dla wymiany ich za francuzów w mocy Abdelkadera zostających.

Bulletin de lois ogłasza 3 postanowienia królewskie, udzielające ministrowi spraw zagranicznych 1,200,000 fr. na podróże i kuryerów, na nadzwyczajne misyje w r. 1845 i na nadzwyczajne misyje w r. 1846.

Wicehr. Chateaubriand, powracając z odwiedzin u pani Recamier, przy wysiadaniu został przez niespokojne konie z pojazdu wyrzucony i wskntku tego mocno w szyję uszkodzony. Ale ma się już lepiej.

Moniteur parisien donosi, że w Bordeaux aresztowano czterech karlistowskich wychodźców. W Bajonnie ujęto w niedzielę jednego karlistowskiego oficera i 6 żołnierzy, właśnie gdy chcieli granicę hiszpańską przebyć.

Courrier de la Gironde donosi, że przedsięwzięto wszelkie środki, aby przeszkodzić dalszemu wymykanu się z Francji byłych karlistowskich oficerów. Prefekt wymógł na wielu oficerach słowo honoru, że nie ujdą do Hiszpanii. Jeneral Villareal i p. Serges, który dawniej zostawał przy Don Carlosie, jako nie chcący dać słowa honoru, zostają pod dozorem policyjnym, pułkownik Manzanés, były dowódca gwardyi nawarskiej, wraz z kilku innemi hiszpanami uwięziony został.

La Presse donosi, że nieporozumienia z Anglią względem posiadłości wysp Towarzyskich załatwione zostały przez zrzeczenie się Francji czterech wysp: Huahine, Borabora, Rajatea i Maupiti, które też pod władzą królów Pomare nigdy nie zostawały, ale przez niezawisłych od niej naczelników rządzone były.

Wiadomość z Madrytu, którą dziś *Constitutionnel* zawiera, spowodowała wczoraj na giełdzie jako wieść spadnięcie papierów publicznych. Głoszono, że gabinet angielski za pośrednictwem p. Bulwer podał formalną protestacyę przeciw zaślubinom księcia Montpensier z Infantką Ludwiką, jeżeli ta nie zrzecze się wszelkich praw do korony hiszpańskiej. Trzy procentowa renta spadła z 83.25 na 82.50; pięć procentowa z 118.40 na 117.40.

Z Tulonu piszą pod dniem 19 b. m.: „Głucha wojna istniejąca między Abdelkaderem i Abder-Rhamanem, wzięta niedawno taki kierunek, że rozpoczęcie kroków nieprzyjacielskich między stronnikami tych dwóch osób nie omieszka wybuchnąć. Obie strony czynią wielkie przygotowania; ale czynność rozwiueta przez Emira jest do niewierzenia; otrzymuje też posiłki z najoddalniejszych prowincyj.

Abder-Rhaman, iak mówią, miał żądać zbroynej interwencyi francuzkiej; ale przyrze-

czono mu tylko zgromadzenie znacznej siły wojska na zachodniej granicy Algierji, dla przecięcia wszelkiego odwrotu wojska Abdelkadera, w razie gdyby pobite z tamtej strony Tafny, chciało się schronić na ziemię algierską.

„Rząd francuzki miał się także zobowiązać przesłać swemu sprzymierzeńcowi wszelkiego rodzaju posiłki i już jedna sześćcio-działowa bateria polna, przeznaczona do służby w wojsku marokańskiem, jest w drodze do Tulonu, gdzie ma przybyć dnia 27 b. m. i odpłynąć z tamtąd na miejsce swego przeznaczenia

„Parostatek *Castor* odpłynie jutro z depeszami do odnogi Spezzia, gdzie w tej chwili ma się znajdować eskadra morza Śródziemnego.

— *Londyn 23 Września.* —

Królowa, żagłę Albrecht i ich dzieci, powrócili wczoraj wieczór z wyspy Wight do Windsoru, gdzie do końca bieżącego miesiąca zabawią.

Wczoraj z wielkim pośpiechem wysłano kompanię saperów z Woolwich do Dublinu; w sobotę ma tam odejść jeszcze kilka kompanij artylerji.

Na zachodnio-indyjskim parostatku pocztowym przybyli między innemi do Southampton, Dr. Kalley znany przez swe usiłowania w nawróceniu na Maładze ludności katolickiej do protestantyzmu, którego domniadawno został zburzony, i podróżujący badacz natury sir R. Schomburg. Wiadomości z Indji zachodnich są pomysłne. Czas był piękny i deszcze obfite. Na rok przyszły spodziewają się obfitych zbiorów trzciny cukrowej.

Dnia 15 umarł w dobrach swoich St. Johns Wood, xżę Athol, który oprócz swego tytułu żagłęcego, był 2 razy margrabią, 5 razy hrabią, 6 razy wicehrabią, i 2 razy baronem i W. Szeryfem w Pertshire. Miał lat 48. Dobra i tytuł po nim odziedziczy synowiec jego, lord Glentyon, oficer w gwardyi dragonów.

Przybycie hrabiego Montemolin i jenerała Cabrery do Londynu potwierdza się przez dzienniki angielskie. Jeneral Cabrera przybył w piątek wieczór a hrabia Montemolin w niedzielę rano.

— *Dnia 24 Września.* —

Z powodu zawikłań wskntku kwestji hiszpańskiej i obaw z powodu głodu w Irlandji, spadły papiery publiczne. Papiery meksykańskie spadły także, ich bowiem właściciele wątpią, czy Santana za swym powrotem do stera uzna bony wydane przez rząd Paradesa.

Singapore free Press z dnia 30 lipca donosi, że admirał Cochrane na początku tegoż miesiąca wylądował na Burneo, i znalazłszy sultana ciągle w nieprzyjacielskim stanowisku, dotkliwie go ukarał. Po uporczywój walce, 4 warownie zostały zburzone i 57 dział malajom zabrane. Eskadra odpłynęła dnia 25 lipca do wyspy Labuan, która od niedawna zamienita się w osadę angielską.

W *Morn. Chronicle* czytamy: Jeden dziennik irlandzki doniósł niedawno, że dwór rzy-

ski, czyli kolegium kardynałów jeduomyślnie potępiło środki rządowe co do wychowania publicznego w Irlandyi. Możemy zapewnić, że ta wiadomość była zmyślona, i że tak kongregacya kardynałów jak i Ojciec ś., nie objawili żadnego zdania względem kolegiów irlandzkich.

Z Dublina piszą: Posąg kolosalny p. O'Connell, wykonany w Rzymie przez p. Hagan, przywieziony został do tutejszego miasta. Wyrobiony z marmuru kararyjskiego, ma 8 stóp wysokości. P. O'Connell przedstawiony jest w ubiorze trybuna rzymskiego. Podobieństwo jest zupełne.

Zwróciliśmy już uwagę, że pan O'Connell, daleki od korzystania z niebezpiecznego wzburzenia, jakie panuje w Irlandyi, aby wznieść kłopoty dla rządu, stara się przeciwnie wspierać go swemi radami i wzbudzić zaufanie ludu w środkach, jakie mają być przyjęte dla przyniesienia mu ulgi.

— *Mudryt 21 Września.* —

W czasie rozpraw nad ostatnim adresem Senatu do królowej, prezes ministrów dał do zrozumienia, że lord Palmerston życzył sobie, aby królowa Izabella zaślubiła się z innym mężczyzną, a nie z Infantem Don Franciszkiem z Assizu. Poseł angielski, obecny na tem posiedzeniu, oświadczył później w sali konferencyjnej, że twierdzenie prezesa ministrów było bezzasadne.

Gazety tutejsze, które piszą o zamęczeniu Infantki, są tu codziennie konfiskowane.

Niektórzy zapewniają, że królowa Krystyna na widok córek swoich łzy wylewa, dając do zrozumienia, że w wydaniu ich za mąż uległa musiała niepokonanej sile.

Posel francuzki otrzymał już wiadomość o ucieczce hrabiego Montemolin i generała Cabrery.

Ze wszystkich stron nadchodzą wiadomości o blizkich poruszeniach Karlistów i progresistów.

Oddziały wojska zbliżają się już do gościńca prowadzącego zjazd do Irun, aby służyły za eskortę królewiczom francuzkim.

Dyspensy papieżkie nadeszły tu już onegdaj. Młoda królowa pragnie, aby jej ślub odbył się przed 10 października, gdyż w tym dniu, jako w urodziny swoje, i tak będzie dosyć zatrudnioną.

Flota angielska stała jeszcze w Kadyxie d. 17 b. m.

— *Livorno 18 Września.* —

Xiążę Joinville przybył tu dziś na paropływie, a zjadłszy śniadanie u konsula francuzkiego, udał się w dalszą drogę do Florencyi. Nie przyjął żadnych honorów; także nie można go było powitać z przeznaczonych na ten cel bateryj, gdyż domy w tych fortyfikacyach tak mocno ucierpiały od ostatniego trzęsienia ziemi, że wstrząśnienie od wystrzałów armatnich mogłoby je zupełnie zniszczyć.

— *Rzym 18 Września.* —

Cały zapas zepsutej maki, przeznaczonej dla

piekarzy wojskowych, wrzuceno wczoraj z wyższego rozkazu w rzekę. Z rana tegoż dnia o godz. 7 rozdano także wojsku w zwykłym miejscu przeznaczone racye chleba. Przy tem rozdawaniu bywa teraz codziennie obecnym nadinspektor wojsk, a dwa bochenki opieczętownią w obec wojska i przesyłają je, jeden dowódcy jenerałowi, drugi ministrowi wojny. Wczoraj zaś, minister wojny przesłał jeden tak opieczętowany bochenek Papieżowi, a drugi kardynałowi Gizzi. Prócz tego polecono, aby na chleb dla wojska używano maki krajowej, a nie z zagranicy sprowadzanej. Ostatni bowiem wielki transport zepsutej maki zakupili liweranci za granicą za bezcen.

Jego Świętobliwość zbogacił gabinet zoologiczny tutejszego uniwersytetu darem bardzo znakomitego zbioru rzadkich ptaków z Nubii i zwierząt ssących z Senegalu.

Dnia 13 września, po ciemnej, dżdżystej nocy, panował tu zimny wiatr północny, który zniżył termometr do 9 st. Reaum., a nazajutrz d. 14 wierzchołki gór w Abruzzach okryły się śniegiem. Teraz zaś ustąpiło już zimno północne i mamy znowu najłagodniejszą temperaturę.

Donoszą z Neapolu, że w nocach z d. 11 i 12 b. m. Wezuwiusz sypał najokazalszy deszcz ognisty, który różnobarwnością swoją przecudny sprawiał widok.

— *New-York 1 Września.* —

Donoszą z Vera-Cruz, że dnia 15 przybył tam ex-Prezydent Santana na pokładzie okrętu *Arab*, i zaraz stanął na czele poruszenia w tej prowincyi. Departamenta Puebla i Meksyk ogłosiły się za nim. Paredes, dotychczasowy prezydent, został uwięziony. Poruszeniem w stolicy kieruje jenerał Salas.

List z Vera-Cruz z d. 16 zapewnia, że przyłączenie się Kalifornii do Stanów Zjed. już nastąpiło po zajęciu jej przez wojsko amerykańskie. Wiadomość tę otrzymał konsul angielski w Vera-Cruz.

Rozmaitości.

GLUCHO-NIEMA.

(Dokończenie.)

IX.

Kamilla została matką. Dnia jednego, kiedy pan Arcis podług zwyczaju poszedł do parku, i w smutku zatopiony stał przy grobie swojej żony, przyniósł mu służący nieznaną ręką pisany list, który był szczególną mieszaniną ukształcenia i nie-wiadomości. Był to list Kamilli następującej treści: „O mój ojcie! Nie gadam ustami, ale ręką, a on, który jest moim nauczycielem, nauczył mnie już tyle, że mogę pisać do ciebie. Oddał mnie do nauki tejże samej osobie, która jego wychowała, bo ci wiadomo, że on długo był takim jak ja niemową. Nauka z trudnością mi przyszła. Najprzód uczył rozmać palcami, poczem uczył figur pisanych, a są rozmaite, które hojażn, gniew i wszystkie uczucia wyrażają. Długo trwa, nim się wszy-

stko pojmie, a jeszcze dłużej, gdy zamiast figur słowa kłaść potrzeba, ale przecież nauczyć się można jak widzisz. *L'Abbe de l'Epée* jest najlepszym, najłagodniejszym człowiekiem w świecie. Mam bardzo piękne dziecię, nie śmiałam ci o niem napisać, póki się nie dowiem, czy nie będzie takie jak my. Ale nie mogłam się oprzeć radości pisania do ciebie, pomimo naszej oławy, bo mój mąż i ja jesteśmy bardzo o to niespokojni, zwłaszcza, że sami słyszeć nie możemy; dla tego czekamy z największą niecierpliwością chwili, kiedy syn mój zacznie otwierać usta i poruszać niemni. Pytaliśmy się doktorów, czy dziecię dwojga tak nieszczęśliwych osób jak my, nie będzie także niemne? odpowiedzieli: że to być może, ale my w to wierzyć nie śniemy. Bądź pewnym kochany ojcie, że bardzo często myślę o walce, bo ona była pewnie równie jak ja niespokojna. Ty kochałeś ją bardzo, jak ja dziecię moje kocham; ale ja byłam dla ciebie tylko przedmiotem nieukontentowania. Teraz, kiedy czytać i pisać umiem, pojmuję, co matka moja wycierpieć musiała. Jeżeli chcesz być dobrym dla mnie, kochany ojcie, odwiź nas w Paryżu, będzie to wielką przyczyną do radości i wdzięczności twojej córki, która cię zawsze kocha i poważa.—Kamilla.“

Po przeczytaniu tego listu, wahał się długo pan Arcis. Z początku nie chciał uwierzyć temu, ażeby to Kamilla sama pisała; ale tak jasnemu dowodowi musiał dać wiarę. Cóż miał czynić? Jeżeliby wypełnił prośbę córki i pojechał do Paryża, wystawiał się na nową boleść. Dziecię, którego nie znał, będące jednak synem jego córki, mogło mu sprowadzić cierpienia przeszłości; Kamilla mogłaby mu przywieźć Cecylię na pamięć, a jednak czasami podzielał niespokojność młodej matki, czekającej na przemówienie swojego dziecięcia.

„Musisz tam jechać!“ rzekł wuj Giraud, zapytany od niego o radę. „Ją to małżeństwo skojarzyłem, i ręczę że będzie trwałe. Niech to co powiem, nie będzie wyrzutem, ale czyż nie dosyć, żeś swoją żonę opuścił na balu, co biedaczka życiem przypłaciła? Opuśczaś teraz i córkę? Sądzisz, że dosyć na tem, kiedy się smucisz? ona pragnie twojego przyjazdu; jedźmyż więc. Ja pojedę z tobą, i to mnie tylko boli, że mnie nie wzywała.“

„Słusznie mówił!“ pomyślał pan Arcis: „Niepotrzebnie najlepszej z żon okrutną sprawilem boleść; dopuściłem jej umrzeć straszną śmiercią, od której ja mogłem zachować. Choćbym teraz widokiem nieszczęścia mojej córki miał być ukarany, narzekać nie powinienem. Jakkolwiek bolesnym będzie dla mnie ten widok, muszę się na niego odważyć. Na tę karę zasłużyłem. Niech mnie córka za to ukarze, żem matkę opuścił. Pojadę do Paryża.“

W pięknym buduarze przepyszego hotelu w Faubourg St. Germain, znajdowała się młoda żona z swoim mężem, gdy ojciec i dziadek przybyli. Na stoliku leżały rysunki, miedzioryty i książki. Mąż czytał, żona hyslowała, a dziecię igrało na dywanie. Margrabia powstał, Kamilla pospieszyła do ojca, który ją czule uściśkał ze łzami w oczach, ale spojrzenia jego zwróciły się znowu na dziecię. Mimo woli uczuł tenże sam wstręt, który dawniej dla nieszczęścia Kamilli uczuwał, na widok tej istoty, która przekleństwo rodziców odziedziczyć miała; a gdy mu dziecię podawano, odstąpił wołając: „Jeszcze jeden niemy!“ Kamilla nie słysząc go, zrozumiała. Wzięła dziecię na ręce, a trzymając je przed panem Arcis, przyłożyła palec do małych ustek i potarła je zwolna, jak gdyby wzywając do mówienia. Dziecię dało się kilka minut prosić, potem wyrzekło wyraźnie te słowa, których matka wprzód nauczyć je kazała: „Dzień dobry, mój dziaduniu!“

„Otoż widzisz, że Bóg zawsze wszystko przebacza!“ rzekł pan Giraud.

PRZYJECHALI DO KRAKOWA.

Od dnia 9 do dnia 10 Października.

Steinkeller Piotr z żoną Maryą, Kozłaninow kapitan ces. ros., Popow kapitan ces. ros., Ferenzewicz Antoni, z Polski; -- Stadnicki Władysław hr., Mycińska Teodora, Pikusińska Justyna ob., Szumacher Piotr, Pisarzowski Józef ob., z Galicji; Dühern Ernest hr., Pakoszewski Teofil ob., Westenholz Fryderyk, Birkbeck, Hass Juliusz, z Pruss.

Wyjechali z Krakowa.

Bzowski Kazimierz ob., Swiejkowski Józef, Górski Ludwik, Górski Jan, do Polski; -- Rogowski, Skrzyński Tadeusz ob., Lewartowska, do Galicji; Oppler, Kejsser z żoną Maryą, do Pruss.

Doniesienia Urzędowe.

Nro. 17906.

DYREKCJA POLICYI

Wolnego Miasta Krakowa i Jego Okręgu.

Podaje do powszechnej wiadomości, iż w dniu 9 Listopada r. b. i następnych, w godzinach kancelaryjnych sprzedane zostaną przez publiczną licytacyą efekta w Depozycie Policyjnym znajdujące się, których właściciele pomimo trzechkrotnego wezwania Dziennikami Rządowemi, a mianowicie N. 87, 88, 97, 98, 108 i 109 wydanemi, po odebranie takowych nie zgłosili się.

Kraków d. 9 Października 1846 r.

Dyrektor Policyi

Kroebl.

Sekr. Ducillowicz.

Ara 4964.

TRYBUNAŁ

Wolnego Miasta Krakowa i Jego Okręgu.

Na zasadzie artykułu 12 ustawy Hypotecz-

nój, po wysłuchaniu wniosku Prokuratora, zwywa wszystkich prawo do spadku po Wojciechu Królikowskim, z połowy Kramu Bogatego pod L. 57, w gminie I. Miasta Krakowa pod liczbą Kadastru 7 ¹⁴¹ główną popisową położonego, tudzież połowy kwoty złp. 445, to jest złp. 222 gro. 15, u Józefa Piaskiewicza znajdować się mającej, składającego się, mieć mogących, aby w przeciągu miesięcy trzech z takowemi do Trybunału zgłosili się, po upływie bowiem tego terminu spadek rzeczony zgłaszającym się Maciejowi Królikowskiemu i Helenie z Królikowskich Markenesowej przyznanym zostanie.

Kraków d. 10 Września 1846 r.

Sędzia Prezydujący

J. Czernicki.

(2r)

Z. Sekretarza P. Burzyński.